

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA 2022 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 447 z późn zm.) zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Ustawa wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminy i powiatu w zakresie pracy z rodziną biologiczną, co należy do zadań własnych gmin, a organizacją przez powiat pieczy zastępczej.

Na podstawie art. 76 ust. 4 pkt 15 ww. Ustawy zadaniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy. W Powiecie Grajewskim Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie (zwane dalej „PCPR”) zgodnie z Zarządzeniem Nr 29/2011 z dnia 03 listopada 2011 r. Starosty Grajewskiego. W strukturach PCPR został wyodrębniony zespół do spraw pieczy zastępczej - 2 koordynatorów, którzy realizują zadania wynikające z ww. Ustawy.

W 2022 r. na terenie powiatu grajewskiego w ciągu całego roku funkcjonowało 19 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było łącznie 38 dzieci. Z tego w 13 rodzinach spokrewnionych przebywało 21 dzieci, w 5 rodzinach niezawodowych - 8 dzieci, a w 1 rodzinnym domu dziecka 9 dzieci. Na terenie innych powiatów łącznie przebywało 11 dzieci w rodzinach zastępczych, z tego w 1 rodzinie spokrewnionej 1 dziecko, w 3 rodzinach niezawodowych 3 dzieci, a w 5 rodzinach zawodowych 7 dzieci. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów przebywało 15 dzieci. Z dzieci przebywających na terenie naszego powiatu 1 wychowanka usamodzielniała się, 2 dzieci zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej, zaś 1 dziecko wraz z rodziną zastępczą zmieniło miejsce zamieszkania. Koordynatorzy rodzinnej pieczy pracowali z 17 rodzinami zastępczymi z terenu powiatu, w których umieszczonych było 35 dzieci.

Z pomocy PCPR korzystało 10 osób usamodzielnianych, które opuściły rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą. Łącznie wypłacono: 2 osobom jednorazową pomoc rzeczową i 4 osobom jednorazową pomoc pieniężną na usamodzielnienie.

W różnych formach pieczy zastępczej zostało umieszczonych: 2 dzieci z terenu powiatu grajewskiego na terenie innych powiatów (zebranie dokumentacji dzieci, transport do rodziny zastępczej lub placówki), 2 dzieci z innych powiatów na terenie naszego powiatu, 7 dzieci z naszego powiatu na terenie naszego powiatu.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

PCPR podejmuje różnorakie działania promujące mające na celu pozyskanie kandydatów na opiekunów zastępczych: informacja o poszukiwaniu rodzin zastępczych umieszczona została na portalu internetowym: PCPR, Facebook - Powiat Grajewski oraz upowszechniano informacje na temat opieki zastępczej w formie ulotek, plakatów, promowano rodzicielstwo zastępcze poprzez instytucje działające na terenie powiatu grajewskiego - urzędy gmin, szkoły, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, Szpital Ogólny w Grajewie, parafie rzymskokatolickie. PCPR dba o wizerunek rodzin zastępczych, stara się doceniać zaangażowanie oraz trud włożony w sprawowanie opieki nad dziećmi. W dniu 30 maja obchodzony jest Dzień Rodzicielstwa Zastępczego i 31 maja 2022 r. z tej okazji rodzicom zastępczym podziękowano za trud, który na co dzień podejmują, za zrozumienie potrzeb, za wytrwałość i dzielenie się miłością.

W dn. 26.04.2022r. zorganizowano konferencję w Starostwie Powiatowym z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem spotkania było zwiększenie efektywności współpracy służb, organizacji działających rzecz wspierania systemu pieczy zastępczej, promowano idee rodzicielstwa zastępczego.

2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;

Gotowość do kwalifikacji na rodzinę zastępczą spokrewnioną zgłosiły 2 rodziny oraz kolejne 2 na rodzinę niezawodową. 2 funkcjonujące rodziny niezawodowe zgłosiły chęć przekwalifikowania się na rodziny zawodowe.

3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przeprowadzane są nieodpłatnie w ramach współpracy przez ROPS Białystok Ośrodek Adopcyjny w Łomży oraz CPZ w Łomży. W 2022 roku gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej zgłosiła 1 rodzina, zgłoszona została do uczestnictwa w szkoleniu dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny niezawodowej. Natomiast 2 rodzina postanowieniem sądu ustanowiona została rodziną zastępczą niezawodową i zobowiązana również do uczestnictwa w szkoleniu dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;

W celu realizacji zadania zawarto umowę z psychologiem posiadającym co najmniej wykształcenie wyższe psychologiczne oraz co najmniej dwuletnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym.

Przeprowadzono badania psychologiczne dla 4 rodzin - kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, ponadto zapewniono badania psychologiczne dla 4 funkcjonujących rodzin – psycholog wydał łącznie 8 opinii psychologicznych o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego;

Nie realizowano zadania, z uwagi na brak potrzeb.

5) zapewnianie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;

W dniu 13.05.2022 r. w godzinach od 17.00 do 18.30 oraz od 18.40 do 20.10 w siedzibie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Grajewie, ul. Wojska Polskiego 74, odbyły się dwa szkolenia dla rodzin zastępczych z terenu powiatu grajewskiego: „Rozwój emocjonalny dziecka” oraz „Zaburzenia emocjonalne u dzieci młodzieży” przeprowadzone przez psychologa. W 2 szkoleniach uczestniczyło 16 rodzin zastępczych.

6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;

Wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej zapewniane było przede wszystkim przez pracownika socjalnego oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy współpracowali z rodzinami zastępczymi oraz innymi instytucjami powołanymi do pomocy rodzinom i dzieciom.

Wsparcie rodzin zastępczych polegało na rozwiązywaniu bieżących problemów, kontaktach z instytucjami wspierającymi rodzinę, zapewnieniu w razie potrzeby specjalistycznego poradnictwa – pedagogicznego, psychologicznego, rodzinnego i prawnego świadczonego w PCPR, podejmowaniu działań interwencyjnych w sytuacjach problemowych związanych z opieką nad dziećmi. Rodziny zastępcze miały dostęp do specjalistycznej pomocy psychologa, prawnika osobiście w siedzibie PCPR bądź telefonicznie.

W 2022 roku do Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej nie wpłynął żaden wniosek od rodzin zastępczych z prośbą o wsparcie rodzin pomocowych. Z tego też powodu na terenie powiatu grajewskiego nie funkcjonowały rodziny pomocowe.

7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;

Nie realizowano zadania.

8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi; PCPR jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadzi współpracę z różnymi instytucjami i środowiskiem lokalnym. W celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego współpracuje stale z burmistrzami i wójtami, szkołami, przychodniami zdrowia, poradnią psychologiczno - pedagogiczną oraz parafiami rzymskokatolickimi.

Spotkania z przedstawicielami tych instytucji odbywają się w miarę potrzeb i problemów występujących w rodzinach zastępczych oraz podczas spotkań dotyczących oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy.

Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej dotyczyła współpracy w zakresie pracy z rodziną biologiczną dzieci przebywających w pieczy zastępczej, wspólnych wyjazdów do rodzin dysfunkcyjnych, doradztwa metodycznego dla kadry OPS oraz wspólnych spotkań informacyjno - szkoleniowych. Ośrodki Pomocy Społecznej zaangażowane są również w realizację 3 - letniego programu rozwoju pieczy zastępczej.

PCPR ściśle współpracuje z instytucjami oświatowymi. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grajewie służy swoją pomocą w organizowaniu różnego rodzaju terapii dla dzieci z rodzin zastępczych, organizowaniu na terenie Poradni specjalistycznej pomocy logopedycznej, psychologicznej dla dzieci oraz przeprowadzaniu badań psychologiczno-pedagogicznych dzieci z rodzin zastępczych. Jako instytucja bierze czynny udział w realizacji powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej.

Utrzymywany jest kontakt ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie rodzin zastępczych. Ustalana jest sytuacja dydaktyczno - wychowawcza dzieci, współpraca rodziny zastępczej ze szkołą.

Współpraca z powiatowymi centrami pomocy rodzinie opiera się głównie na pozyskiwaniu informacji o dzieciach z terenu powiatu grajewskiego, które przebywają w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów, w razie potrzeby poszukiwaniu miejsca w rodzinach zastępczych oraz wzajemnej wymiany doświadczeń i poglądów.

Zgodnie z art. 182 ust. 4 ww. ustawy PCPR współpracuje z sądem w sprawach dotyczących opieki i wychowania dzieci, których rodzice zostali pozbawieni lub ograniczeni we władzy rodzicielskiej, w szczególności współpraca ta dotyczy Sądu Rejonowego w Grajewie, Sądu Rejonowego w Ełku, Sądu Rejonowego w Suwałkach, Sadu Rejonowego w Łomży.

PCPR podejmowało w 2022 roku następujące formy współpracy:

1. opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze – 4 rodziny,
2. przekazywano ocenę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej wraz z opinią dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej - 56 ocen,
3. przekazywano rejestr osób pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej oraz osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej – 10 rejestrów,
4. udział w sprawach dotyczących ustalenia alimentów dla rodziców biologicznych dzieci lub o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci,
4. współpraca z organem pomocniczym sądu tj. zespołem kuratorskiej służby sądowej.

Utrzymywano współpracę z podmiotami leczniczymi, zwłaszcza z niepublicznymi zakładami zdrowotnymi, w celu przekazania dokumentacji zdrowotnej dziecka (9 dzieci).

9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;

PCPR zatrudnia wykwalifikowaną kadrę posiadającą kwalifikacje do udzielania różnego rodzaju poradnictwa, przede wszystkim psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, rodzinnego i socjalnego. W razie konieczności odbywają się spotkania indywidualne z psychologiem lub/i pedagogiem dla rodzin zastępczych i dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, jak również terapia dzieci prowadzona była przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Grajewie. Rodziny zastępcze korzystały przede wszystkim z poradnictwa pedagogicznego, rodzinnego i psychologicznego oraz terapii logopedycznej.

10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

Rodzice zastępczy z terenu powiatu Grajewskiego mają możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej zapewnianej przez Starostwo Powiatowe w Grajewie oraz mogą nieodpłatnie korzystać z pomocy prawnej świadczonej przez zatrudnionego w PCPR prawnika. W 2022 r. rodziny zastępcze korzystały z pomocy prawnej udzielanej przez Starostwo w Punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej w budynku Centrum.

11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

Okresowa ocena sytuacji dziecka dokonywana była w terminach określonych w ww. ustawie tj. raz na 3 miesiące w przypadku dzieci do 3 roku życia oraz raz na pół roku, w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia. Ocenę sporządzano na piśmie na podstawie informacji zgromadzonych na temat dziecka i jego rodziny przez koordynatora i organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, w porozumieniu z rodzicami zastępczymi, pracownikiem socjalnym właściwego ośrodka pomocy społecznej lub asystentem rodziny, pedagogiem lub wychowawcą klasy, przedstawicielem ośrodka adopcyjnego, rodzicem biologicznym. Ocena dokonywana była na posiedzeniu w siedzibie PCPR. Po każdej rozpatrzonej na posiedzeniu Zespołu ocenie sytuacji dziecka sporządzany jest arkusz oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Z posiedzeń Zespołu sporządzano dokument /listę obecności/ podpisywany przez wszystkich członków. Na podstawie sporządzonej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułował opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena sytuacji dziecka i ocena zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej przekazana została do właściwych sądów rodzinnych i powiatowych centrów pomocy rodzinie. W 2022 r. sporządzono 56 ocen.

12) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust.7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;

W roku 2022 powyższym zadaniem objęto 4 rodziny.

13) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;

Rodziny zastępcze będące pod opieką Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Grajewie mogą korzystać ze specjalistycznego poradnictwa świadczonego przez pracowników PCPR. W przypadku pojawiających się trudności w sprawowaniu funkcji rodziny zastępczej, rodzinom organizuje się pomoc w rozwiązaniu problemu.

14) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;

W roku 2022 r. koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli łącznie w 8. szkoleniach mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

15) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;

W 2022 r. do ośrodka adopcyjnego przekazano informację o 7. dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

16) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki;

Nie realizowano zadania z uwagi na brak zgłoszonych potrzeb w tym zakresie.

Opracowała:
Edyta Zalewska